

[Økonomiministeren.]

stramning af finanspolitikken; den blev siden videreført i indeværende finansår og suppleredes fra efteråret 1962 med en mere tilbageholdende byggepolitik og fra foråret 1963 af en række indkomstpoltiske forholdsregler — helhedsløsningen. Til gengæld er det lykkedes at lempe pengepolitikken i løbet af 1963, idet likviditeten er blevet forøget; den lange rente faldt med omkring 1 pct., og diskontoen er to gange blevet nedsat, hver gang med ½ pct.

Selv om der allerede i de sidste måneder af 1962 viste sig tegn på stagnation bl. a. i det private forbrug, er det først i 1963, at den ændrede økonomiske politik har kunnet slå igennem med fuld styrke. Stort set har den indre efterspørgsel for 1963 ligget på samme niveau som året før.

Når man tidligere, f. eks. i 1951 og i 1954-55, greb ind over for uligevægt på betalingsbalancen, medførte dette kortere eller længere perioder med økonomisk stagnation. Det bemærkelsesværdige ved udviklingen i 1963 er på denne baggrund ikke, at den økonomiske vækst blev langsommere end i de foregående år, men at et så omfattende stabiliseringsprogram kunne gennemføres uden at sætte den økonomiske vækst i stå. Samtidig med at den indre efterspørgsel er blevet stabiliseret, har afsætningsvilkårene for landbrugseksporten udviklet sig uventet gunstigt, og udlandets efterspørgsel efter andre danske varer er fortsat vokset. Resultatet af det afdæmpede indenlandske efterspørgselspres er da blevet, at en del af varerne i stedet for er blevet afsat til udlandet. Alt i alt er bruttonationalproduktet forøget med knap et par procent. I de nærmest foregående år var væksten dobbelt så stor. Også beskæftigelsen er vokset, omend svagt. Bortset fra de første måneder af året, der jo var præget af den usædvanlig hårde vinter, har ledigheden stort set ligget på samme meget lave niveau som året før.

Det var et hovedmål for den økonomiske politik i 1962 og 1963 at nedbringe underskuddet på vare- og tjenestebalancen, der i 1962 havde nået en alarmerende størrelse på over 1½ milliard kr., samt at dæmpe stigningstakten i priserne. Vi kan nu konstatere, at disse mål blev nået.

Prisudviklingen har i 1963 været relativt

rolig. I løbet af året steg detailpriserne med knap 2 pct., medens den tilsvarende stigning året før var 8-9 pct. Det var især priserne på danske industrivarer, der bar præg af den forøgede stabilitet; men også priserne på tjenesteydelser og animalske landbrugsvarer er gået langsommere op end før. En meget væsentlig årsag til den stabilisering, der er indtruffet, må søges i den mere moderate vækst i omkostningerne; så vidt man nu kan skønne, har den gennemsnitlige lønstigning i løbet af 1963 udgjort omkring 7 pct. mod ca. 10 pct. året før og godt 14 pct. to år før, altså i 1961. Lønbewægelserne kan overvejende forklares ved dyrtidsreguleringen og helhedsløsningens forhøjelser til de lavestlønnede. Lønglidningen har således været yderst beskedent, væsentlig mindre end tidligere. Samtidig har der været en tendens til fald i industriens procentvise bruttoavancer på hjemmemarkedet.

De samlede pengeindkomster er steget med godt 7 pct. fra 1962 til 1963. Inden for byerhvervene er der sket en vis omfordeling i lønmodtagernes favør og inden for disse igen — som følge af helhedsløsningen — til de lavest lønnedes fordel. Da beskatningen er øget og priserne steget, er forbrugernes disponible realindkomst steget med henved et par procent.

Uanset denne fremgang har det private forbrug været uændret; der har således været en lille forskydning i indkomstanvendelsen henimod, at en større del af indkomsten er blevet opsparet. I første halvår lå forbruget nærmest lidt lavere end i første halvår 1962, men i løbet af efteråret satte en ny opgang ind. Forbrugets sammensætning er ændret noget; indkøbene af varige forbrugsgoder har således båret præg af en vis reaktion efter de fremskyndede anskaffelser, der gik forud for omsætningsafgiftens indførelse.

Det offentlige forbrug steg med ca. 6 pct. målt i faste priser. Overskuddet på statens drifts- og anlægsbudget vil udvise et lille fald fra 1962-63 til 1963-64, men som følge af den bundne opsparring bliver kasseoverskuddet et par hundrede millioner kroner større. Da opkrævningen af den bundne opsparring først er begyndt i november, har denne dog kun fået begrænset indflydelse på det økonomiske forløb i 1963.

De samlede investeringer blev noget la-